

STOPPA
KLUBBDÖDEN

TIMBRO BRIEFING PAPER 55

RUTGER BRATTSTRÖM

Timbro är Nordens främsta marknadsliberala tankesmedja. Sedan starten 1978 är uppdraget att långsiktigt bilda opinion för marknadsekonomi, fri företagsamhet, individuell frihet och ett öppet samhälle.

© Timbro

OKTOBER 2025

www.timbro.se

info@timbro.se

Sättning: Erik Johnsson

Omslag: Erik Johnsson

OM FÖRFATTAREN

Rutger Brattström är projektledare inom internationell marknadsekonomi



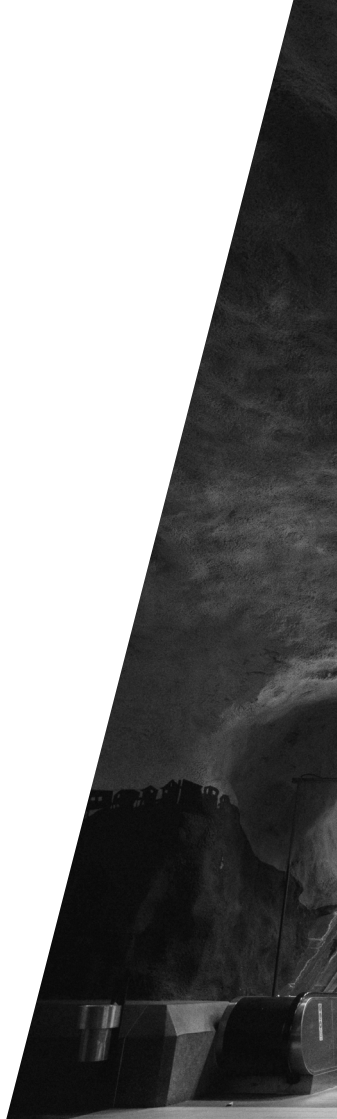
Timbro Briefing Paper är en serie kortrapporter som belyser komplexa frågor i ett kortare format. För att läsa detta eller andra av våra briefing papers, besök www.timbro.se/bp





INNEHÅLLS- FÖRETECKNING

HUR STOCKHOLM KAN FÅ SAMMA NATTLIV SOM RESTEN AV EUROPA	7
BULLERREGLER	11
HUR KAN STOCKHOLM BLI ROLIGARE?	15
KULTURLJUDZONER	21
POLICYREKOMMENDATIONER.....	25
REFERENSER.....	29



HUR **STOCKHOLM** KAN FÅ SAMMA NATTLIV SOM RESTEN AV EUROPA



Barer och klubbar runt om i Stockholm och andra svenska städer har på löpande band drabbats av de hårda svenska bullerreglerna.

Spelningar på Södra Teaterns kägelbana, som arrangerats i över 100 års tid, har stoppats.¹ Queerkrogen Bitter Pills och gayklubben King Kong stängde 2019 efter klagomål från grannar.²³ Stockholms äldsta gaybar, Side Track, hotas av bullerkonflikter och tvingas nu göra kostsamma renoveringar.⁴ Slakthusområdet många klubbar riskerar att stängas när det byggs bostäder i närheten. Hittills har klubbarna varit förskonade från problem med bullerreglerna eftersom området saknat boende.⁵

- 1 Nikola Ruzicic, "Grannar om Södra Teatern: Barn behöver hörselkåpor", *Omni* 20/9 2019.
- 2 Leonidas Aretakis, "Populär queerkrog tvingades stänga när grannarna klagade", *Dagens Nyheter* 26/4 2019.
- 3 Mohamed Yussuf, "Ännu en nattklubb i centrala Stockholm stänger ner efter klagomål", *Dagens Nyheter* 12/8 2019.
- 4 Hannah Stutzinsky, "De rödgröna hindrar Stockholms gaybarer", *Smedjan* 30/7 2025.
- 5 Mia Tottmar, "C i Stockholm: "Musiklivet i Slakthusområdet är hotat"", *Dagens Nyheter* 25/10 2024.

Vill man att Stockholm, och andra svenska städer, ska ha ett levande kulturliv måste den svenska inställningen till bullar förändras. Vi behöver bli mer tillåtande och toleranta inför andra människors ljud. Då behöver svenska bullerregler ändras.

Det finns mycket inspiration att hämta från andra europeiska huvudstäder.

BULLERREGLER



BULLERREGLER



Stockholms nattliv är hotat. I år var den populära nattklubben Trädgården nära att stängas av byråkratiska problem med detaljplanen. Oftast är det dock stadens bullerregler som sätter käppar i hjulen. Idag reglerar Stockholm musikbuller med Miljöbalken och Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:13) om buller inomhus. Miljöförvaltningen i Stockholms stad ansvarar för tillsynen.

Regelverket utgår från nationellt fastställda riktvärden som tillämpas generellt. För bostäder är dessa värden mycket låga, särskilt för musikbuller. Riktvärdena är desamma oavsett var i staden verksamheten bedrivs. Det görs ingen formell skillnad på ett bostadsområde i en förort och en bartät gata i innerstaden, även om det omgivande bakgrundsbullret kan skilja sig markant.

Det är Folkhälsomyndigheten som tar fram riktvärden för buller inomhus. Totalt finns tre olika värden. För riktvärden används främst

måttet ekvivalentnivå, den genomsnittliga ljudenergin över en bestämd tidsperiod, justerat för att människor hör olika bra vid olika ljudfrekvenser. Ekvivalentnivå mäts i A-vägda decibel (dBA).

För generellt buller är Folkhälsomyndighetens riktvärde 30 dBA inomhus, men för ljud från musikanläggningar och andra ljud med hörbara tonkomponenter är riktvärdet lägre, 25 dBA. Folkhälsomyndigheten har också ett riktvärde för den maximala ljudenergin, oavsett hur kort tid den sker. Den gränsen är 45 dB. Tid på dygnet spelar ingen roll.⁶ För att sätta dessa nivåer i perspektiv är gränsvärdet för musik jämförbart med en viskning, medan den tillåtna maxnivån är tystare än ett vanligt samtal.

Stockholm stad har också regler för buller utomhus, men de tillämpas främst på indu-

6 Folkhälsomyndigheten, *Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus*, 2014.

stribuller och inte på musik och sorl från restauranger, konserter eller evenemang.⁷

Tillsynen är huvudsakligen reaktiv och initieras efter klagomål från närboende. Ansvaret ligger på verksamhetsutövaren att visa att riktvärdena följs, ofta genom dyra akustikmätningar. Vill man som boende i närheten bli av med en närliggande verksamhet kan man i praktiken göra det genom att förhala miljöförvaltningens process. Varje ny mätning kostar pengar och miljöförvaltningen debiterar verksamhetsutövaren per timme som det tar att processa alla mail och klagomål som inkommer.

Reglerna gör det svårt för kultur- och musikscener att existera i närheten av bostäder, eftersom de låga och enhetliga riktvärdena är svåra att uppfylla. Förutsägbarheten är låg och en enskild klagande kan utlösa en kostsam process för en arrangör.

7 Stockholms stad, *Buller inomhus*, 2025, <https://boende.stockholm/storningar-i-din-bostad/buller/> [hämtad 2025-09-08].

HUR KAN STOCKHOLM BLI ROLIGARE?

Det finns flera tänkbara åtgärder som kan tas till för att göra Stockholm roligare och mer tillåtande för kulturverksamheter, utan att för den delen släppa bullret fritt. Andra europeiska länder har på olika sätt lyckats skapa mer tillåtande och flexibel lagstiftning. Köpenhamn, London, Madrid och Paris har alla på olika sätt regler som möjliggör livligare stadskärnor.

Differentierade zoner i Köpenhamn

En fundamental skillnad mellan Stockholm och Köpenhamn är att Köpenhamn tillämpar olika bullergränser beroende på områdestyp. En bar i en *bykerne* (stadskärna) får släppa ut mer buller till gatan, 40 dBA nattetid, än en i ett område med *åben/lav boligbebyggelse*, 35 dBA.⁸

Köpenhamn har använt zoner i flera delar av stadens ljudplanering. Utöver de rena bul-

8 Københavns Kommune, *Forskrift for indretning og drift af restaurationer*, 2025.

lerzonerna finns det också olika zoner för uteserveringar, som ju även de låter en del. Huvudregeln är att dessa får öppna kl 8.00 och måste stänga senast midnatt.⁹ I några utvalda zoner, Metropolzonen, Kødbyen och Nyhavn/Kongens Nytorv tillåts dock uteserveringarna att vara öppna från 07.00 till 02.00.¹⁰

Även om Köpenhamn inte har högre gränsvärden i dBA inomhus i bostäder, så har de ett system som förstår att olika delar av staden faktiskt är olika – och regler som tydliggör att man som boende kan förvänta sig att behöva tolerera mer buller i innerstan.

London – relativt till en gräns

Den primära rättsliga grunden för att hantera buller i Storbritannien är konceptet *statutory nuisance* (lagstadgad olägenhet), som regleras

9 Københavns Kommune, *Vilkår for udeservering gældende fra 1. januar 2025*, 2025.

10 Københavns Kommune, *Forskrift for indretning og drift af restaurationer*.

i *Environmental Protection Act 1990*. Till skillnad från Stockholm är bullergränsen inomhus nattetid inte hårt definierad, utan satt till 10 dBA över områdets underliggande bakgrundsbrus, så länge detta är lägre än 24 dBA. Det maximalt tillåtna bullret blir då 34 dBA, betydligt högre än i Stockholm.¹¹

De mer flexibla reglerna möjliggörs av den brittiska lagstiftningen *Noise Act* som ger stora befogenheter att anpassa bullernivåerna efter plats och situation. Lagen säger uttryckligen att "Different permitted [noise] levels may be determined for different circumstances, and the permitted level may be determined partly by reference to other levels of noise".¹²

11 Department for Environment, Food & Rural Affairs, *Noise nuisances: how councils deal with complaints*, 2017, <https://www.gov.uk/guidance/noise-nuisances-how-councils-deal-with-complaints> [hämtad 2025-08-28].

12 Parliament of the United Kingdom, *Noise Act 1996*, 1996.

Olika gränser i olika rum i Madrid

Madrids strategi för bullerhantering är kodifierad i en detaljerad och tekniskt specifik lokal förordning, *Ordenanza de Protección contra la Contaminación Acústica y Térmica* (OPCAT), som antogs 2011.

Förordningen definierar en nattperiod från kl. 23:00 till 07:00 på vardagar, vilken förlängs till kl. 08:00 på helger och allmänna helgdagar. Detta ger en något längre skyddad period på helgmorgnar jämfört med Stockholm, men är mer tillåtande på kvällar.

OPCAT har också differentierade gränsvärden baserade på rumstyp inuti den mottagande bostaden. I sovrum är gränsen satt till 25 dBA under natten, samma som i Stockholm, men i andra rum är gränsen satt till 30 dBA.¹³

13 Comunidad de Madrid, *Ordenanza de Protección contra la Contaminación Acústica y Térmica*, 2011.

Madrid saknar också helt de regleringar för ljudtoppar som Stockholm har. Det gör i praktiken regelverket mycket mer tillåtande. Ett kort, mycket högt ljud (som ett applåd, ett rop eller ett cymbal-slag i musik) bidrar väldigt lite till ett 5-sekunders medelvärde.

Detta innebär att mycket höga ljudtoppar kan vara juridiskt tillåtna så länge medelvärdet under en fem-sekundersperiod inte överskrider 30 dBA i ett vardagsrum. För aktiviteter med hög dynamik är Madrids ramverk därmed betydligt mer generöst än Stockholms.

Paris – identifiera enskilda ljudkällor

Paris bullerreglering bygger på en relativ standard istället för en absolut decibelgräns. För att hantera buller från källor som spelar förstärkt musik, såsom barer, klubbar och restauranger, finns ett specifikt dekret, *Dékret n° 98-1143*, senare uppdaterat i *Décret n° 2017-1244* du 7 août 2017.

Regelverket verkar genom att mäta skillnaden i buller som en enskild ljudkälla utgör, det vill säga skillnaden i dBA mellan den omgivande ljudnivån när den specifika bullerkällan är avstängd och den totala ljudnivån är bullerkällan är påslagen. Den maximalt tillåtna skillnaden som får tränga in i en bostad från en extern källa är 3 decibel under natten.

I ett lugnt bostadsområde är Paris regelverk sannolikt mycket strängare än Stockholms 25 dBA. Men i en lägenhet som ligger vid en starkt trafikerad gata kan bakgrunds-nivån från trafiken vara 35 dBA. Här blir den maximalt tillåtna ljudnivån från musik 38 dBA. I detta scenario är Paris regelverk mycket mer tillåtande än Stockholms 25 dBA.

Detta tillvägagångssätt skapar en implicit akustisk zonindelning av staden. Områden som redan är bullriga på grund av kommersiell verksamhet eller tung trafik kommer de facto att ha mer generösa regler för musikbuller, medan tysta bostadsområden får ett

mycket starkare skydd. Detta kan ses som en pragmatisk anpassning till verkligheten – ett ljud på 25 dBA är knappt märkbart i en bullrig miljö men kan vara mycket störande i en tyst.

KULTURLJUDZONER

Ett av de få innovativa initiativen i svensk bullerpolitik på senare år har varit Malmö stads kulturljudzon som formellt etablerades genom *Planprogram 6053 för Sofielunds verksamhetsområde* år 2021. Malmö blev därmed den första staden i Sverige att ge kulturen särskilda zoner med anpassade regler.

Kulturljudzonen är ett tydligt definierat geografiskt område inom Sofielunds verksamhets- och industriområde. Här får verksamheter generera ljudstörningar på upp till 85 dBA. Kulturljudzonen skapar tydliga regler och trygghet för kulturinstitutionerna i den, men konceptet löser egentligen inte målkonflikten mellan boende och kultur. Det är nämligen förbjudet att bo i zonen.

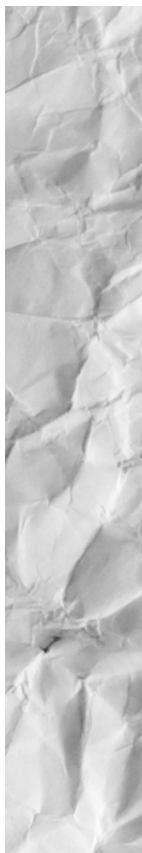
Malmö stad kommer inte runt reglerna för buller inne i bostäder. Lösningen har blivit att helt stoppa nyetablering av bostäder inom kulturljudzonens gränser och i dess omedelbara närhet. Strategin bygger på separation snarare än integration. För att förhindra de konflikter som oundvikligen uppstår när bostäder och högljudda verksamheter är grannar, har man i planprogrammet infört en buffertzona på cirka 100 meter mellan kulturljudzonen och närmaste befintliga bostadshus.

Kulturljudzoner är nödvändigtvis inte dåliga, men de kan inte hjälpa till att skapa levande stadskärnor. Om de är politikens enda lösning kommer kulturen att förpassas till några små vrår av staden – som bara lever på natten.

Trots kulturljudzonens begränsningar och tillkortakommanden har politiker från både Miljöpartiet och Centerpartiet pratat om att kopiera lösningen till Stockholm.^{14 15} Det är en svag tröst för alla de kulturinrättningar som ligger i områden där människor också bor. Vill man ha en rolig stad behövs det mer.

14 Sofia Hedberg, "MP vill införa "kulturljudzoner" – efter hotet mot Trädgården", *Omni* 17/8 2025.

15 Mats Wurnell, "Stockholms kulturborgarråd gillar Malmös "kulturljudzon"", *Klubbliv* 10/2 2021.



***POLICY-
REKOMMENDATIONER***



Stockholms nuvarande bullerreglering, med sin rigida tillämpning av låga, enhetliga riktvärden, hämmar stadens kultur- och nattliv. Den skapar osäkerhet för arrangörer och gör det svårt och dyrt att bedriva musikbaserad verksamhet i centrala lägen.

Andra städer i Europa har mer pragmatiska och moderna strategier. Genom att differentiera kraven i olika områden skapas ett system som både skyddar boende och möjliggör ett pulserande stadsliv.

För att främja ett mer tillåtande och förutsägbart klimat för kulturlivet i Stockholm rekommenderas följande:

Införandet av en zonindelad bullerreglering: Definiera områden med olika toleransnivåer, likt Köpenhamns modell, för att möjliggöra högre ljudnivåer i utpekade nöjes- och kulturdistrikt. I centrala delar av Stockholm, där det redan finns traditionella barer och klubbar, bör vi tillåta högre buller,

både inomhus och utomhus. Vilka nivåer som ska gälla i vilka områden bör inte vara föremål för direkta politiska beslut. I stället bör man skapa tydliga regler för vad som ska gälla var, baserat på faktorer som omgivande trafik och ekonomisk aktivitet.

Höj den maximala bullernivån i centrala

stadszoner: Stockholmare är inte tråkigare än Londonbor, 34 dBA är inte en orimlig nivå. Gör skillnad på rum och rum: Liksom Madrid bör Stockholm göra skillnad på brus i olika rum nattetid. Högre buller bör tolereras i rum där människor vanligen inte sover, det blir billigare att ljudisolera om det inte behöver göras i alla rum.

Identifiera ljudkällor från enskilda

aktörer: Enskilda näringsidkare bör inte bestraffas för att de ligger i ett område med högt omgivande brus. Ta inspiration från Paris och sätt en nivå för hur mycket en verksamhet får bullra jämfört med omgivningen.

Ändra reglerna för vem som bekostar bullerutredningar:

Om en verksamhet har klarat en grundläggande mätning bör kostnaden för fortsatt utredning betalas av den som vill fortsätta utreda – alltså klagande grannar.

Med dessa förslag får Stockholm en smartare reglering som balanserar stadens olika intressen och skapar en mer levande och kulturellt rik huvudstad.

REFERENSER

Aretakis, Leonidas, "Populär queerkrog tvingades stänga när grannarna klagade", *Dagens Nyheter* 26/4 2019.

Comunidad de Madrid, *Ordenanza de Protección contra la Contaminación Acústica y Térmica*, 2011.

Department for Environment, Food & Rural Affairs, *Noise nuisances: how councils deal with complaints*, 2017, <https://www.gov.uk/guidance/noise-nuisances-how-councils-deal-with-complaints> [hämtad 2025-08-28].

Folkhälsomyndigheten, *Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus*, 2014.

Hedberg, Sofia, "MP vill införa "kulturljudzoner" – efter hotet mot Trädgården", *Omni* 17/8 2025.

Københavns Kommune, *Forskrift for indretning og drift af restaurationer*, 2025.

Københavns Kommune, *Vilkår for udeservering gældende fra 1. januar 2025*, 2025.

Parliament of the United Kingdom, *Noise Act 1996*, 1996.

Ruzicic, Nikola, "Grannar om Södra Teatern: Barn behöver hörselkåpor", *Omni* 20/9 2019.

Stockholms stad, *Buller inomhus*, 2025, <https://boende.stockholm/storningar-i-din-bostad/buller/> [hämtad 2025-09-08].

Stutzinsky, Hannah, "De rödgröna hindrar Stockholms gaybarer", *Smedjan* 30/7 2025.

Tottmar, Mia, "C i Stockholm: "Musiklivet i
Slakthusområdet är hotat"", *Dagens Nyheter* 25/10
2024.

Wurnell, Mats, "Stockholms kulturborgarråd gillar
Malmös "kulturljudzon"", *Klubbliv* 10/2 2021.

Yussuf, Mohamed, "Ännu en nattklubb i centrala
Stockholm stänger ner efter klagomål", *Dagens
Nyheter* 12/8 2019.





Timbro är Nordens främsta marknadsliberala tankesmedja. Sedan starten 1978 är uppdraget att långsiktigt bilda opinion för marknadsekonomi, fri företagsamhet, individuell frihet och ett öppet samhälle.